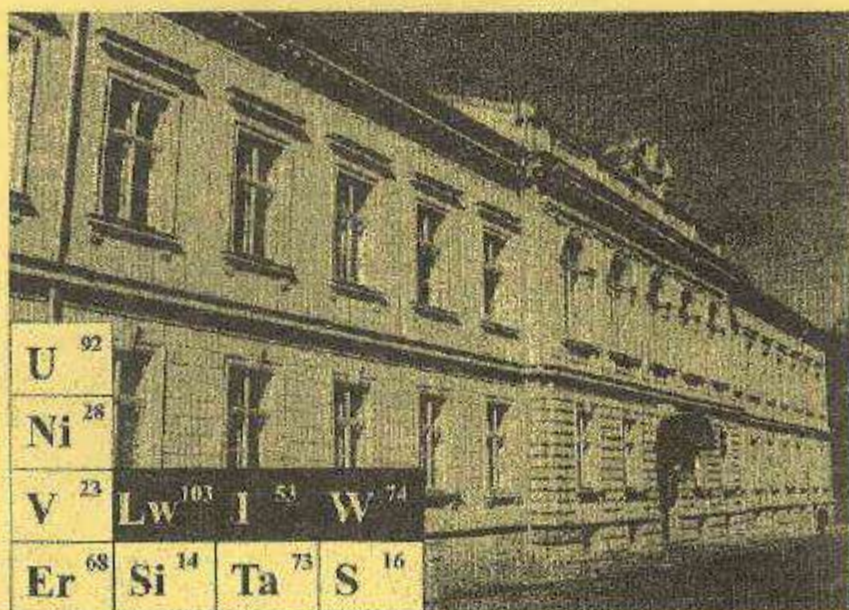

ЛЬВІВСЬКІ ХІМІЧНІ ЧИТАННЯ – 2017

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
хімічний факультет

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ШЕВЧЕНКА
хімічна комісія

Присвячується 75 річчю від дня народження
професора Оксани Іванівни Бодак

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

**XVI НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ
«ЛЬВІВСЬКІ ХІМІЧНІ ЧИТАННЯ – 2017»**

28-31 травня 2017 року

ЛЬВІВ – 2017

**ФАЗОУТВОРЕННЯ В СИСТЕМАХ $A^+-Y^{3+}-WO_4^{2-}-H^+-H_2O$
 ($A^+ = K^+, NH_4^+$) ТА $M^{2+}-Y^{3+}-WO_4^{2-}-H^+-H_2O$ ($M^{2+} = Mg^{2+}, Zn^{2+}$)**
Олександра Марійчак¹, Олена Літвіс², В'ячеслав Баумер³,
Георгій Розанцев¹, Сергій Радіо¹

¹ Кафедра неорганічної та аналітичної хімії, Донецький національний університет імені Василя Стуса, Вінниця, Україна

² Кафедра неорганічної хімії, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ, Україна

³ НТК "Інститут монокристалів" НАН України, Харків, Україна
 e-mail: radio@donnu.edu.ua

Серед $Y(III)$ -вмісних поліоксометалатів відомі лише дві солі з лакунарними похідними від ізополівольфрамат-аніонів — $Na_9[Y(W_5O_{18})_2] \cdot 35H_2O$, з аніоном зі структурою Пікока-Уїклі, та $Na_8[Y_2(H_2O)_{10}W_{22}O_{72}(OH)_2] \cdot 46H_2O$, в якій два іони Y^{3+} координовані до двох лакунарних метавольфрамат-аніонів, що з'єднуються двома спільними атомами Оксигену. Крім того, всі виділені солі містять тільки іони Na^+ , а можливість виділення сполук із іншими катіонами зводиться тільки до опису подвійних кислих солей із гетероатомами-лантанідами $K_3Na_4H_2[Ln(W_5O_{18})_2] \cdot nH_2O$ ($Ln = Pr, Nd, Sm, Gd, Tb, Dy$) та подвійної солі натрію-амонію $Na_2(NH_4)_7[La(W_5O_{18})_2] \cdot 16H_2O$.

У роботі досягнуто наступних результатів:

1) Розроблено нову методику синтезу та одержано $Na_9[Y(W_5O_{18})_2] \cdot 35H_2O$ з гетерополіаніоном зі структурою Пікока-Уїклі з розчину $Y^{3+}-WO_4^{2-}-H^+-H_2O$ за кислотності $Z = v(H^+)/v(WO_4^{2-}) = 0,80$. Досліджено кристалічну будову солі, мікроморфологію поверхні, та здійснено використання в якості прекурсора для синтезу солей із іншими катіонами.

2) Проведено дослідження взаємодії в системах $A^+-Y^{3+}-WO_4^{2-}-H^+-H_2O$ ($A^+ = K^+, NH_4^+$) за $Z = 0,80$. Синтезовано та охарактеризовано методами ІЧ-спектроскопії та рентгеноструктурного аналізу солі з аніоном паравольфрамату Б — $Na_2(NH_4)_8[W_{12}O_{40}(OH)_2] \cdot 12H_2O$ (ромбічна сингонія, пр. гр. $Pbca$, $a = 14,0631(6) \text{ \AA}$, $b = 15,6713(5) \text{ \AA}$, $c = 22,9147(16) \text{ \AA}$, $V = 5050,1(4) \text{ \AA}^3$, $Z = 4$, $d_x = 4,323 \text{ г/см}^3$) та $K_{10}[W_{12}O_{40}(OH)_2] \cdot 13H_2O$ (моноклінна сингонія, пр. гр. $P2_1/c$, $a = 11,5049(6) \text{ \AA}$, $b = 14,3008(7) \text{ \AA}$, $c = 15,4567(10) \text{ \AA}$, $\beta = 105,889(7)^\circ$, $V = 2445,9(2) \text{ \AA}^3$, $Z = 2$, $d_x = 4,738 \text{ г/см}^3$), утворення яких відбувається у результаті гідролітичного перетворення гетерополідекавольфрамоїтріат (III)-аніону на більш термодинамічно стабільний $[W_{12}O_{40}(OH)_2]^{10-}$.

3) Встановлено, що в системах $M^{2+}-Y^{3+}-WO_4^{2-}-H^+-H_2O$ ($M^{2+} = Mg^{2+}, Zn^{2+}$) за $Z = 0,80$ також відбувається кристалізація солей із аніоном паравольфрамату Б — $Mg_5[W_{12}O_{40}(OH)_2] \cdot 41H_2O$ та $Zn_5[W_{12}O_{40}(OH)_2] \cdot 35H_2O$.